

Jak wspierać słabsze strony rozwoju dziecka 6-letniego

Niezręczność ruchowa dziecka sześciolatniego

„Niezręczność ruchowa całego ciała to fragmentaryczne opóźnienie rozwoju ruchowego, które wyraża się brakiem precyzji ruchów, wzmożonym napięciem mięśniowym i współruchami.”

Objawami ogólnej niezręczności są:

- mała aktywność ruchowa,
- ogólna niezręczność i spowolnienie ruchowe,
- brak koordynacji ruchów przy współdziałaniu różnych grup mięśniowych,
- zakłócenia koordynacji wzrokowo-ruchowej w zabawach i zadaniach, w których ruch odbywa się pod kontrolą wzroku.

Dzieci u których występuje niezręczność ruchowa nie lubią podejmować aktywności ruchowej w grupie gdyż wstydzą się że ich ruchy nie są płynne, są nieskoordynowane i niezręczne. Często nie nadążają za innymi dziećmi.

Problemy w zakresie rozwoju sprawności manualnych dziecka 6-letniego

O niezręczności manualnej mówimy, gdy dziecko posiada trudności w czynnościach dnia codziennego związanych z pisaniem, trzymaniem przedmiotów w rękach, wymagających precyzji:

- często wypadają im z rąk przedmioty,
- nie potrafią precyzyjnie wyciąć obrazka przy pomocy nożyczek,
- przy zwiększonym napięciu mięśniowym dziecko będzie zbyt mocno trzymało przedmiot np. ołówek, ruchy ręki będą gwałtowne, mało płynne i precyzyjne. W rysunkach będą przeważały linie proste, pogrubione, rzadko będą występowały linie faliste,
- W przypadku obniżonego napięcia mięśniowego dziecko będzie generowało zbyt małą siłę do utrzymania przedmiotu w ręce skutkując tym samym ledwo widocznym rysunkiem lub wypadaniem ołówka z rąk.

Zaburzenia lateralizacji 6-latka

Charakterystycznymi objawami tego rodzaju zaburzeń są m.in:

- zakłócenia w orientacji w stronach swojego ciała,
- niezręczność,
- trudności w przyswajaniu pojęć określających stosunki przestrzenne,
- trudności w ćwiczeniach gimnastycznych,
- trudności w odwzorowywaniu np. obrazu.

Problemy w zakresie rozwoju percepcji wzrokowej 6-latka

Charakterystycznymi objawami tego rodzaju zaburzeń są m.in:

- trudności wyodrębniania części w złożonej całości oraz scalania poszczególnych części w całość,
- trudności w dostrzeganiu różnic między przedmiotami, obrazami,
- trudności w odwzorowywaniu graficznym (kształty geometryczne, znaki graficzne)
- słaba spostrzegawczość, dostrzega małą liczbę szczegółów.
- mylenie liter podobnych do siebie pod względem wielkości i kształtu,
- trudności w używaniu określeń dotyczących stosunków przestrzennych.

Powoduje to, że rysunki są chaotyczne, źle rozplanowane i zawierają elementy obrócone w przestrzeni. Dzieci z zaburzoną percepcją wzrokową wolno czytają, gdyż muszą długo koncentrować się przy rozpoznawaniu kształtu liter lub wyrazów do siebie podobnych. Powoduje to, że zgadują znaczenie czytanych wyrazów lub uczą się czytać na pamięć.

Problemy w zakresie rozwoju percepcji słuchowej 6-latka

Charakterystycznymi objawami tego rodzaju zaburzeń są:

- męczenie się podczas słuchania dłuższych opowiadań i czytaniu,
- dziecko kreci się, nie uważa, szuka obrazków ilustrujących treść opowiadania,
- trudności przy uczeniu się wierszy i piosenek na pamięć,
- ubogi zasób słów, często sformułowania przez niego używane są niepoprawne pod względem gramatycznym,
- udzielanie odpowiedzi na pytania jednym słowem lub krótkim zdaniem,

Problemy w zakresie rozwoju mowy 6-latka

Występują różne kategorie zaburzeń mowy m.in:

Zniekształcenia języka:

- alalię (inaczej afazję wrodzoną, zniekształcenie mowy), trwającą od urodzenia przy zachowanym słuchu i prawidłowym poziomie inteligencji,
- afazję, czyli całkowitą utratę możliwości porozumiewania się słownego w skutek nabytego uszkodzenia mózgu,
- dysfazję, czyli częściową utratę możliwości porozumiewania się za pomocą słów poprzez nabyte uszkodzenie mózgu,
- afonię i mutyzm selektywny, czyli bezgłos spowodowany porażeniem strun głosowych na podłożu nerwicy.

Zniekształcanie substancji:

- zmaczenie rezonansu np. wskutek skrzywienia przegrody nosowej lub złego funkcjonowania podniebienia miękkiego. Objawami tego rodzaju zaburzenia jest wymawianie głosek nosowych jak ustne („m” wymawiasię jak „b”).
- jąkanie, które często pojawia się w wieku przedszkolnym ze względu na dużą pobudliwość dziecka, szybkie bogacenie słownika i rozwój myślenia przy małej sprawności artykulacji, najczęściej samoistnie ustępuje.
- jąkanie właściwe (patologiczne), które polega na nieprawidłowej koordynacji układów: oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego. Dziecko często mówi na wdechu (jakby zachłystując się).

- gielkot (bełkot), czyli niewyraźne wypowiadanie dłuższych wyrazów,
- dyslalia czyli wady wymowy np.:

- reranie - niewymawianie głoski „r” lub zniekształcanie jej wymowy (tzw. „r” francuskie);

- seplenienie – nieprawidłowa wymowa głosek: s, z, dz, sz, ż, cz, dż, ś, ź, ć, dź, które są wymawiane jako s, z, c, dz lub zmiękczone na ś, ź, ć, dź;

- bezdźwięczność – wymawianie głosek dźwięcznych bez drgań strun głosowych (np. woda – foda).

Problemy w zakresie rozwoju psychoruchowego 6-latka

Nadpobudliwość psychoruchowa to „ zespół cech zachowania, który dotyczy czynności psychicznych i motorycznych. Występuje w postaci wzmożonego pobudzenia ruchowego, nadmiernej reaktywności emocjonalnej oraz specyficznych zaburzeń funkcji poznawczych

Charakterystyczne objawy:

- niemożność spokojnego siedzenia, kręcenie się, wstawanie z miejsca, machanie nogami,
- trudności w koncentrowaniu swojej uwagi,
- chaos, pośpiech i niedokładność podczas działania,
- konfliktowość z dorosłymi i rówieśnikami, częste wybuchy gniewu,
- preferowanie zabaw ruchowych
- nadmierna pobudliwość emocjonalna.
- drażliwość, agresja lub też płaczliwość
- zwracanie uwagi na wszystkie nowe bodźce.,
- słaba koncentracja, małą wytrwałość i brak selektywności uwagi,
- u niektórych dzieci występują dodatkowo zaburzenia snu, lęki dzienne i nocne, moczenie się, tiki, jękanie.

Zahamowanie psychoruchowe

Charakterystyczne objawy:

- ograniczenie spontanicznej aktywności ruchowej,
- symptomy niepokoju ruchowego i dezorganizacji czynności wykonawczych,
- ograniczanie wyrażanie uczuć przy jednoczesnym wzmożeniu pobudliwości emocjonalnej (łatwo powstają u nich silne emocje, lecz nie ma odpowiednich form ich wyrażania),
- łatwość czerwienienia się i blednięcia,
- brak łaknienia, bóle brzucha

Opracowała mgr Monika Wiśniowska